

INFORMOVANÝ SOUHLAS S EPIDURÁLNÍ ANALGEZIÍ

Jméno pacienta:

r.č.:

Epidurální analgezie je jednou z metod používaných ke zmírnění porodních bolestí. V naší nemocnici jde o metodu dobře ověřenou a zároveň nejčastěji používanou. Následující text přináší o této metodě základní informace:

1. Seznámení s metodou
2. Anesteziologický dotazník
3. Prohlášení o poučení

1. SEZNÁMENÍ S METODOU

Klíčová slova:
analgezie = zmírnění bolesti, bezbolestnost
anestezie = znecitlivění, necitlivost
císařský řez = ukončení porodu operací, vybavení plodu řezem v břišní stěně
dura mater = tvrdá plena, jeden z míšních obalů
epidurální, peridurální = prostor kolem míšních obalů
místní (lokální) anestetikum = znecitlivující látka

CO JE TO EPIDURÁLNÍ ANALGEZIE?

Epidurální analgezie je tlumení porodních bolestí podáním malé dávky znecitlivující látky tenkou jehlou přes kůži do epidurálního prostoru páteře. Tím se zmírní vnímání porodních bolestí, ale celkový stav rodičky a plodu neovlivní.

Vhodný okamžik pro podání je dříve, než začnou nejsilnější porodní bolesti. Určuje je porodník podle dosavadního průběhu porodu, výkon provádí anesteziolog. Při podání epidurální analgezie je nutná dobrá spolupráce rodičky s anesteziologem.

JAK SE EPIDURÁLNÍ ANALGEZIE PODÁVÁ?

Po běžné předporodní přípravě si lehnete na porodní lůžko. Porodní asistentka Vám změří krevní tlak a zavede do žíly kanylu (jehlu z umělé hmoty) pro infuzi („kapačku“) vhodného roztoku. Je to pro Vaši bezpečnost. Zavedenou jehlou je možno totiž kdykoliv a ihned podat jakýkoli lék. Pak se uložíte na levý bok a zdravotní sestra Vám pomůže správným způsobem vyhrbit záda – udělat „kočičí hřbet“, tj. pokrčit nohy v kolenou, přitáhnout je k břichu a bradu sklonit co nejvíce k hrudníku. Nejlepší místo pro zavedení jehly je bederní oblast páteře; kromě jiných důvodů i proto, že je zde kůže málo citlivá. Anesteziolog nejprve ošetří kůži desinfekčním prostředkem a okolí zakryje sterilními rouškami. Aby ani píchnutí do epidurálního prostoru nebolelo, znecitliví kůži a podkoží podáním anestetika velmi tenkou jehlou. Potom zavede do epidurálního prostoru speciální jehlu. Jehlou provlékne tenkou hadičku z umělé hmoty (epidurální katétr), kterou nyní bude podávat potřebné léky. Vše provádí přísně sterilně jako na operačním sále. Místo vpichu zalepí a hadičku připevní ke kůži. Tento výkon trvá zpravidla několik minut. Od této chvíle si můžete zvolit jakoukoliv polohu.

JAK DLOUHO EPIDURÁLNÍ ANALGEZIE PŮSOBÍ?

Už za chvíli (asi po deseti minutách) ucítíte, že Vás děložní stahy bolí méně, takže budete vnímat jen mírný tupý tlak. Úplné znecitlivění (anestezie) není vhodné, protože by zpomalilo průběh porodu. Porod tedy nebude zcela bezbolestný, **ale mnohem méně bolestivý** a pro Vás (a tím i pro Vaše dítě) mnohem snesitelnější.

Jedna dávka znečitlivujícího léku účinkuje asi 60 až 90 minut. Jakmile začne účinek odeznívat, požádáte o další dávku. Potom můžete zvolit jakoukoli polohu, která pro Vás bude pohodlná i některou alternativní. S doprovodem můžete chodit nebo také využít relaxační sprchu. Koupel ve vaně z hygienických důvodů vhodná není.

Přednost tohoto způsobu tlumení bolesti spočívá v tom, že nevyřadí nutkavý pocit ke tlačení při vypuzování plodu, takže s námi budete moci po celou dobu, zejména v důležité závěrečné fázi porodu, aktivně spolupracovat. Může se stát, že ke konci porodu ucítíte nutkavé tlaky, které mohou být až bolestivé. To není na škodu, neboť tyto vjemy Vám umožní aktivně spolupracovat, a tím i zcela přirozeně ukončit porod. Před překladem na oddělení šestinedělí Vám porodní asistentka hadičku (epidurální katétr) ze zad hladce odstraní.

PŘEDNOSTI EPIDURÁLNÍ ANALGEZIE:

- dobře tlumí porodní bolesti a dítěti neškodí;
- pokud nastanou komplikace, které vyžadují úplné znečitlivění (kupříkladu císařský řez), je možno tlumení bolesti snadno změnit na úplné znečitlivění, aniž by to pro rodičku znamenalo další zatížení celkovou anestezií;
- pokud je těhotenství komplikováno některým chorobným stavem matky nebo dítěte, pak má epidurální analgezie na stav rodičky, na průběh porodu a na zdraví dítěte příznivý vliv. Tak je tomu zejména u následujících chorob matky: choroby vnitřních orgánů, vysoký krevní tlak, neurologické choroby, zejména epilepsie, cukrovka, oční choroby, závislost na drogách a jiné abnormality duševního stavu. Dále u některých chorob plodu: předčasný porod, vícečetné těhotenství, nedostatečná funkce placenty, nedostatečně vyvinutý plod, poloha plodu pánevním koncem. Mezi další situace, kdy epidurální analgezie příznivě ovlivňuje porod patří uměle vyvolaný porod, nesprávná činnost dělohy (tak zvaný „nepostupující plod“) a jiné stavy, u nichž lze čekat nutnost operačního výkonu, stav po operaci děložního hrdla, umělé ukončení těhotenství v pokročilém těhotenství a porod mrtvého plodu.

MOŽNÁ RIZIKA EPIDURÁLNÍ ANALGEZIE:

- závažné komplikace, jako je krvácení do páteřního kanálu, neurologické komplikace nebo infekce jsou možné, ale naštěstí velmi vzácné;
- některé matky mohou po porodu pociťovat bolest v místě vpichu epidurální jehly („tlak špendlíkové hlavičky“); tato bolest je přechodná a odeznívá bez léčby během několika dnů; epidurální analgezie nezvyšuje výskyt bolestí zad způsobených zátěží pohybového aparátu během těhotenství;
- může se stát, že jehla při pokusu o nalezení správné vrstvy mezi míšními plenami nechtěně pronikne tvrdou plenou. Tato komplikace není nebezpečná a nemůže matku poškodit. Může však být druhý den následována bolestmi hlavy. Pokud by Vás po epidurální analgezií rozbolela hlava, oznamte to příslušnému lékaři. Léčba je snadná a úspěšná.

PRO KOHO NENÍ EPIDURÁLNÍ ANALGEZIE VHODNÁ?

Epidurální analgezií nelze provést u osob trpících alergií na léky, které se k analgezií užívají. Výkon dále znemožňuje zánět kůže v blízkosti očekávaného místa vpichu (zejména nežít, lupénka nebo ekzém) a porucha krevní srážlivost vrozená nebo získaná. Upozorněte proto lékaře nebo asistentku, pokud trpíte častým podkožním krvácením (modřiny).

ZÁVĚREM:

Budete-li si přát další informace, kdokoliv z lékařů nebo porodních asistentek našich porodních sálů Vám poradí.

Datum:

Podpis rodičky:

Podpis lékaře: